

اطلاعات عمومی در خصوص کارت الکترونیک و اصطلاحات مرتبط

(ATM) یا دستگاه خود پرداز که متعلق به بانک ها یا سایر موسسات مالی عضو ویزا یا مستر کارت می باشد و به نوعی پذیرنده کارت محسوب شده، به منظور دریافت وجه نقد بدون مراجعه بانک طراحی گردیده است.

Cart Holder یا دارنده کارت: صاحب اصلی کارت و شخصی که نام وی روی کارت حک شده است

(Card limit) یا سقف کارت: حداکثر مبلغی است که دارنده کارت می تواند بر اساس نوع کارت خود در طی یک ماه میلادی هزینه نماید. هر یک از معاملات یک تراکنش محسوب می شود.

charge commissions card transaction یا کار مزد: کلیه مبالغی که با بت هزینه تعلق گرفته به دارنده کارت بدهکار حساب وی منظور می گردد. به عنوان مثال اگر عملیات به ارزی غیر از ارز تعریف شده برای تسویه وجوه کارت باشد، کار گزار ارز مورد نظر را به دلار تبدیل و با نرخ روز کار مزد تبدیل ارز کسر می شود. (Correspondent bank) یا کار گزار: این جا به معنی بانک یا واحد صادر کننده می باشد. (Fees and Tarrifs) یا هزینه ها و تعرفه های جانبی بانک است که در مقاطع مختلف می تواند به حساب دارنده کارت منظور گردد. (Merchant) یا محل انجام هزینه که ممکن است هتل، رستوران، فروشگاه، اینترنت و غیره باشد (Personal Identification Number) یا (pin cod) عدد رمز چهار رقمی اختصاصی دارنده کارت است. که عمدتاً به منظور دریافت وجه نقد از دستگاههای خود پرداز استفاده می شود

برگه ای است که شامل فهرست کامل و مدونی از هزینه های انجام شده توسط دارنده کارت در طول دوره مورد نظر می باشد.

Voucher: برگه ای است که معمولاً هنگام انجام هزینه به دارنده کارت ارائه می شود تا آنرا تایید و امضا و تایید نماید.

ویزا کارت (بروشور)

معرفی کارتهای اعتباری هم اکنون در سطح بین المللی و در اقصی نقاط جهان خصوصاً کشورهای اروپایی،

امریکای شمالی و جنوبی، آسیای جنوب شرقی و کشورهای حوزه خلیج فارس کاربرد وسیعی داشته و در کلیه مکان هایی که مجهز به سیستم کارت اعتباری باشند قابل استفاده خواهند بود.

اصطلاحات و واژه های کلیدی در بازار ارز

۱- نظام نرخهای شناور کنترل شده یا خزنده (Controlled Floating Exchange rate system)

در این نظام نرخ برابری ملی به سایر ارزها عمدتاً شناور است. اما بانک مرکزی یا مقامات پولی و بانکی با

مداخلات مقطعی و مکرر ، نرخ برابر را تحت کنترل داشته تا نرخها در راستای سیاستهای پولی و بانکی و منافع اقتصادی قرار گیرد.

۲- ارزهای قابل تبدیل Convertible currencies

اگر تبدیل پول کشوری به سهولت و به هر میزان و مقصود در بازارهای پولی و مالی بین المللی به سایر ارزهای بیگانه امکان پذیر باشد ان را تبدیل پذیر کامل می نامند . در صورتی که برای بعضی مقاصد تبدیل ممکن و برای برخی غیر ممکن یا محدود باشد ان را قابل تبدیل محدود می نامند

۳- روش مستقیم اعلام نرخ برابری ارزها Direct quotation

در این روش نرخ برای یک یا صد واحد ارز خارجی در مقابل پول ملی اعلام می گردد. مثلا در ایران

۱۲۲۶۰ ریال = یک دلار امریکا . و در آمریکا دلار ۵۰۱۰

۴- روش غیر مستقیم اعلام نرخ برابری ارزها Indirect quotation

در این روش نرخ برای یک یا صد واحد پول ملی در مقابل ارز خارجی اعلام می گردد .

مثلا در ایران بگوئیم یک صد ریال چه میزان دلار است و در آمریکا دلار گفته شود یک دلار آمریکا چه میزان پوند است.

۵- روش قیمت اعلام نرخ برابری ارزها (price quotation)

اگر همواره در اعلام نرخ برابری ارز ، از دلار امریکا استفاده کنیم در این صورت اصطلاح روش قیمت بر ان رایج است

۶- بازار تبدیلات ارزی Foreign exchange Market

بازار تبدیلات ارزی که بازار (FX) یا (فارکس) نیز نامیده می شود ، به بازار خرید و فروش ارز اطلاق می شود . شرکت کنندگان این بازار یا برای رفع نیاز ارزی خود وارد این بازار می شود یا به منظور کسب سود از نوسانات بازار وارد معاملات می شوند. عملیات اخیر سود جویانه می نامند.

۷- معاملات فرا بورس (OTC) Over the counter

در معاملات ارزی بازار تبدیلات ارزی عمدتا در یک مکان فیزیکی مثل بازارهای سنتی استوار ندارد. معاملات در این بازار

از طریق استفاده از وسایل ارتباط جمعی از راه دور می باشد، تلفن، تله فکس، تلکس، سوئیفت .

۸- سازندگان قیمت در بازار تبدیلات ارزی (price Maker)

یکی از طرفی فعال بازار که توان اعلام نرخ خری و فروش را در برابر متقاضیان نرخ را دارند و قادر به انجام

معامله با نرخهای پیشنهادی خود برای حجم معینی از ارز می باشند ، عمدتاً بانکها و صرافیها بزرگ در این گروه قرار دارند.

۹- گیرندگان قیمت بازار تبدیلات ارزی Price Taker

این گروه فعال در بازار عمدتاً متقاضی دریافت نرخ می باشند. هر دو گروه سازندگان قیمت و گیرندگان قیمت ممکن است در جایگاه متفاوت قرار گیر فته و مثلاً یک گیرنده قیمت خود در مقام سازنده قیمت قرار گیرد.

معاملات بین بانکها در خزانه داری و معاملات در صرافی ها ترکیب دو دسته را به خوبی نشان میدهد .

۱۰- معامله گران حرفه ای (dealer s) در بازار تبدیلات ارزی

خرید و فروش ارز جهت رفع نیاز بنگاههای اقتصادی توسط معامله گر انجام می پذیرد. معامله گر خود می تواند از خدمات بروکری ((Broker) یا کارگزاری استفاده نماید.

۱- نرخ شروع (opening Rate) و نرخ خاتمه (Closing Rate)

اولین نرخ که توسط یک بانک یا صراف اعلام می شود. نرخ شروع و آخرین نرخ که یک بانک یا صراف یا بازار فعالیتش را پایان می بخشد را نرخ خاتمه می نامند.

۲- وضعیت یا موقعیت (position)

معامله گر با انجام هر معامله برای بانک یا برای شرکت صرافی یک وضعیت جدید ایجاد می کند. که قبلاً وجود نداشته است. در صورت عدم معامله معکوس و صفر نمودن وضعیت در موقعیت یک وضعیت باز (open position) قرار دارد.

۳- (stop loss) جلوگیری از زیان

معامله گر ممکن است بخاطر جلوگیری از زیان بیشتر از ادامه وضعیت باز (Open position) خود داری نماید وبا بستن موقعیت حتی با زیان از بازار خارج شود.

۴- وضعیت فزونی (long position)

خرید بیش از یک ارز در یک دوره زمانی معین معامله گر را در وضعیت (long) یا فزونی قرار می دهد. مثلاً خرید دلار امریکا توسط یک تاجر ایرانی و نگهداری آن برای مدت زمان

معین ، این تاجر را در موقعیت فزونی قرار می دهد .

۵- وضعیت کسری (short position)

خرید کمتر از فروش، معامله گر رادر وضعیت کسری قرار میدهد.

۶- همسان (square)

خروج از وضعیت کسری و فزونی را همسان شدن می گویند، بنا بر این در صورتی که معامله گر در تصمیمات خود در معاملات صحیح عمل نموده باشد، حاصل عملیات همسان شده سود خواهد بود.

۷- تقویت (Bullish)

اگر معامله گر اعتقاد به تقویت یک ارز داشته باشد ، گفته می شود ارز مذکور را در موقعیت تقویت پیش بینی می کند.

۸- تضعیف (Bearish)

اگر معامله گر اعتقاد به تضعیف یک ارز داشته باشد ، گفته می شود ارز مذکور را در موقعیت تضعیف پیش بینی می کنند.

۹- معاملات نقدی (Spot transaction)

معاملات نقدی در بازارهای ارزی معامله است که سر رسید و تسویه آن دو روز کاری بعد

از انجام معامله باشد. سر رسید را در اصطلاح بازار تبدیلات ارزی (والور) (Value Date) می نامند.

۱۰- در معاملات والور روز همان روز (Some day) بر خلاف معاملات نقدی (Spot) که

تسویه دو روز کاری بعد از معامله انجام می پذیرد. تسویه همان روز یا روز بعد (فردا) معاملات

(TOM) انجام می شود. و از لحاظ تکنیکی یک معامله سلف (اتی) تلقی می شود.

۱۱- معاملات روز (Same day) باید قبل از آخرین فرصت (Cut of Time) هر دو ارز مورد معامله باشد.

۱۲- محاسبه نرخ روز و فردا با جابجائی حاشیه سلف (Forward Margin) و اضافه

و کسر نمودن متناسب با صعودی و نزولی بودن ارز اصلی یا ارز اول امکان پذیر است.

۱۳- فرمول محاسبه حاشیه سود (سلف)

$M = \text{Spot} (r1-r2)$ از تفاوت نرخ سود یا بهره دو ارز در بازار پول بدست می آید.

قانون پولی و بانکی کشور

۱- یک ریال برابر است با ۱۰۸۰۰۵۵۵ / ۰ گرم طلای خالص

۲- پشتوانه پول ایران -طلا، ارز، و اوراق بهادار، با صد در صد اسکناسهای منتشر شده میباید. ۳- پشتوانه ارزی شامل،

اسکناسهای خارجی قابل تبدیل، مطالبات ارزی که به سر رسید

انها بیش از شش ماه نمانده باشد، سهمیه در صندوق بین المللی پول یا بانک بین المللی

ترمیم و توسعه و یا موسسات مشابه یا وابسته به آنها طبق قوانین مربوطه، اسناد صادره یا تضمین شده از طرف

سازمانهای رسمی بین المللی و موسسات وابسته به آنها

، اسناد صادره یا تضمین شده از طرف دولتهای خارجی ، مطالبات ارزی یا مطالبات ریالی

قابل تبدیل به ارز از خارج که برابر اجرای موافقتنامه‌های بین‌المللی پرداخت یا پایا پای حاصل شده باشد تا حدودی پیش‌بینی شده موافقت‌نامه‌های مذکور اسناد بایگانی به عهده اشخاص حقیقی یا حقوقی قابل تبدیل و دارای سه امضاء معتبر، اوراق و اسناد بها دار خارجی قابل تبدیل به موجودی حساب و حق برداشت مخصوص بین‌الملل.

۳- بر اساس بند ب ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی کشور، نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری از جمله وظایف بانک مرکزی است و بند ج همین ماده تنظیم مقررات مربوط به معاملات ارزی و تعهد یا تضمین پرداخت‌های ارزی با تصویب شورای پول و اعتبار و همچنین نظارت بر معاملات ارزی، نظارت بر طلا.

۴- وفق بند ۱ ماده ۴ از قانون حد اکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرائی کشورها در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صد درصد خدمات - گشایش اعتبار، توسط بانکهای تجاری در چهار چوب قوانین بودجه‌های سنواتی و تسهیلات ارزی دستگاه ذی ربط به نفع شرکتهای ایرانی یا مشارکت ایرانی، خارجی به صورت قابل تقسیم و یا اتکائی که طرف قرار داد دستگاههای اجرائی باشند بلا مانع است. ضمناً ماده ۳۱۷ از قانون تجارت در خصوص چک مقرر میدارد که چکهای خارجی که در ایران پرداخت شود مشمول این ماده خواهد شد و رعایت می‌گردد، لیکن مطالبی که در ظرف آن دارنده چک می‌تواند وجه چک را مطالبه کند چهار ماه از تاریخ صدور است.

سوئیفت: (Swift)

مخفف Society for worldwide interbank financial telecommunication میباشد

یعنی انجمن جهانی مخابرات از راه دور پیام‌های مالی. این انجمن در سال ۱۹۷۳ با عضویت ۲۳۹ بانک از ۱۵ کشور در بروکسل پایتخت کشور بلژیک تأسیس شد. در سال ۱۹۷۷ با عضویت ۵۱۸ بانک از ۲۳ کشور با ارسال پنج هزار پیام در اولین روز راه اندازی گردید. هر ۳۲۵ کاراکتر (حرف، عدد، علامت، فاصله) یک پیام را تشکیل میدهد. در سال ۲۰۰۵ تعداد ۷۸۶۳ استفاده کننده از ۲۰۴ کشور همزمان بطور میانگین روزانه حدود، دوازده میلیون پیام مخابره نموده اند، اهم مزایای این شبکه عبارتند از، ۱- استاندارد بودن پیام. مانند نحوه نوشتن ارز IRR ریال ایران، USD دلار آمریکا.

۲- قابلیت اطمینان مانند عدم مفقود یا مخدوش شدن پیام ۳- امنیت رمز آن با الگاریتم پیچیده که

با MAC و Check SUM که مطابقت پیام دریا فتنی و ارسالی را مبین می‌سازد.

۴- قابلیت نصب دستگاههای متنوع و اجازه ورود (اپراتور, امضاء ۲, امضاء یک) توسط دو مسول بانک که کلید رمز اصلی (master password) توسط سوئیفت در اختیارشان قرار گرفته است.

۵- سرعت (ظرف چند ثانیه پیام مخابره می شود .

۶- هزینه پایین تر از هزینه سایر روش پیام رسانی . نام هر بانک حداکثر با ۱۱ کراکتر

مشخص می شود. چهار حرف نخست نام بانک , دو حرف برای نام کشور, دو حرف برای نام شهر, و سه حرف یا عدد برای نام شعبه هر بانک مشخص شده است.

هزینه ارسال هر پیام با ۳۲۵ کراکتر کمتر از یک یورو و برای پیام های داخلی به مراتب پایین تر میباشد.

استفاده کنندگان از سوئیفت

ادارات مرکزی بانکها به عنوان اعضاء اصلی که سهامداران سوئیفت می باشند , اعضاء فرعی شعب خارجی بانک ها و موسسات غیر بانکی که در یکی از رشته های عملیات بانکی فعال باشند مانند دلایلهای بورس که در خرید و فروش ارز , سهام , فعالیت دارند.

گروه اخیر تنها در زمینه فعالیت خود می توانند پیام ارسال یا دریافت نمایند.

پذیرش عضویت یک کشور در سوئیفت مستلزم تاسیس سایت سوئیفت در کشور

متقاضی, معافیت مالیاتی و معرفی خط انتقال (دیتا) بین المللی به منظور انتقال پیامهای سوئیفت در سایت سوئیفت به خارج از کشور حداقل برای پنج سال به هزینه سوئیفت در اختیارش قرار گیرد.

سایت سوئیفت زیر پوشش یکی از دو مرکز عملیات سوئیفت که در هلند و آمریکا مستقر میباشد.

انواع پیامهای سوئیفتی

پیام های سوئیفتی به ۱۰ گروه طبقه بندی شده اند , گروه صفر خاص بین اعضای سوئیفت و پیامهای از یک تا ۹ جهت مراتب زیر میباشد.

- ۱- انتقال وجوه بین حساب مشتریان ۲- انتقال وجوه بین بانکها و بین حساب های مختلف یک بانک گروه ۳- تا بید به معاملات ارزی متقابل مانند خرید و فروش سپرده و غیره..... ۴- وصولی ها ۵- سهام و اوراق قرضه ۶- فلزات گرانبها, وامهای سندیکائی ۷- اعتبار اسنادی, ضمانت نامه ۸- تراولر چک ۹- صورت حساب , اعلامیه بدهکار و بستانکار. ضمناً بانک پارسیان در سال ۱۳۸۱ به عضویت این شبکه درآمد.

